

REGLEMENT FOR DELEGERING AV MYNDIGHET 2021-2024

Vedtatt i kommunestyret 10. desember 2020

1. Retningslinjer for delegering av myndighet

Delegeringsreglementet er forankret i kommunelovens bestemmelser om delegering. Kommuneloven § 5-3 slår fast at kommunestyret er kommunens øverste organ, og at kommunestyret treffer vedtak på vegne av kommunen hvis ikke noe annet følger av lov. Videre fremgår det at kommunestyret kan delegerer myndighet til å treffe vedtak til andre folkevalgte organer, ordføreren eller kommunedirektøren innenfor rammene av lovverket.

Formålet med et delegeringsreglement er å avlaste kommunestyret med underordnede og daglige gjøremål, og sikre en effektiv forvaltning. Gjennom reglementet får andre folkevalgte organ og personer som innehar spesifikke roller legitimitet til å ta beslutninger på vegne av kommunestyret.

Delegeringsreglementet er utformet i tråd med de konkrete bestemmelsene om delegering i kommuneloven for de ulike politiske organ og roller som er aktuelle i en kommune. Særlig framheves reglene for delegering til formannskapet (kommuneloven § 5-6), ordfører (kommuneloven § 6-1) og utvalg (kommuneloven § 5-7), samt delegering fra politisk nivå til kommunedirektøren, som leder for den samlede kommunale administrasjon (kommuneloven § 13-1). Kommunedirektøren er den i administrasjonen som kommunestyret kan delegerer myndighet til.

Det er et ufravikelig krav at alle vedtak som fattes av politiske utvalg og administrasjon etter dette reglement skal iverksettes innenfor de budsjetttrammer som kommunestyret har gitt. Det forutsettes videre at beslutninger og vedtak er innenfor gjeldende lover, forskrifter og avtaleverk.

Kommuneloven presiserer at avgjørelser i saker av prinsipiell betydning bare kan behandles av et politisk organ. Saker av «ikke-prinsipiell betydning» kan blant annet delegeres til ordfører (kommuneloven § 6-1), og denne formuleringen er helt sentral når det gjelder delegering til kommunedirektøren (kommuneloven § 13-1). Et delegeringsreglement kan ikke ta opp i seg og forutse alle detaljer og problemstillinger som er knyttet til beslutninger for drift og forvaltning. Dette dokumentet forutsetter derfor at de som skal utøve myndighet må utøve et skjøn ut fra hva som er saker av prinsipiell betydning.

Saker av prinsipiell betydning

Om saker er av prinsipiell eller ikke-prinsipiell betydning kan være spesifisert i lov, planer, vedtatte retningslinjer/reglement eller praksis gjennom vedtak. En sak av prinsipiell betydning kjennetegnes ofte av at det er sannsynlighet for eller at det allerede har oppstått uenighet rundt saken, at den debatteres offentlig og/eller at det er signalisert ulike politiske holdninger og synspunkter. I andre tilfeller kan det være nye problemstillinger som reises som ikke tidligere er drøftet politisk, slik at kommunedirektøren eller underliggende politiske organer ikke har noen rettesnor å styre etter.

Etter kommuneloven § 13-1 kan kommunedirektøren etter delegering avgjøre saker som ikke er av prinsipiell betydning. I hovedsak får kommunedirektøren gjennom dette reglementet adgang til å avgjøre slike saker.

For å få belyst om administrativ vedtakspraksis er i tråd med det flertallet i kommunestyret kan stille seg bak, kan kommunestyret be om en redegjørelse om en konkret sak eller saksfelt. På samme måte kan kommunedirektøren fremme en sak som administrasjonen i utgangspunktet har myndighet til å avgjøre, eller på annen måte sondere hva som er flertallets oppfatning, før saken behandles videre.

Dersom det er tvil om et organ eller en rolle har myndighet til å ta en beslutning, er det en plikt for organet, eller den som innehar rollen, å sjekke dette ut.

Framgangsmåte for å avgjøre om en sak er prinsipiell

Dersom det er tvil om en sak er av prinsipiell betydning, eller dersom det er tvil om hvordan en slik sak skal behandles i det politiske system, har ordføreren og kommunedirektøren ansvaret for å avklare dette. Det er ordfører som til sist har ansvaret for å avgjøre om en sak er prinsipiell eller ikke.

Administrasjonen har en generell plikt til å vurdere enhver sak ut fra sitt konkrete innhold, for på den måten å avklare om det er en prinsipiell sak eller ikke. Det kan som utgangspunkt være nyttig i sonderingen mellom prinsipiell/ikke-prinsipiell sak å spørre om det til grunn for avgjørelsen trengs mer enn en faglig og/eller regelbundet vurdering eller behandling. Kommer man inn på politiske vurderinger og prioriteringer som ikke allerede er avklart, eksempelvis gjennom retningslinjer eller andre politiske vedtak, er man over i prinsipielle saker. Videre er det en forutsetning at saksbehandleren konfererer med kommunedirektøren når det er tvil om en sak er prinsipiell eller ikke.

Det organet eller den rollen som har delegert myndighet til å behandle en sak skal anvende saksbehandlingsreglene i forvaltningsloven, i offentleglova og i særlover, selv om det i delegeringsreglementet ikke er vist til dette.

Forholdet mellom underordnet og overordnet organ

- Et overordnet organ har rett og plikt til å kontrollere at det underordnede organet ikke går ut over den delegerte myndighet eller de rammer og forutsetninger denne myndigheten skal utøves innenfor. Videre skal det overordnede organ påse at delegerte oppgaver til underordnet organ blir utført.
- Et overordnet organ kan kreve å få seg forelagt en sak som et underordnet organ har til behandling i henhold til delegert fullmakt.
- Den som har fått delegert myndighet, kan overlate til det overordnede organ å fatte avgjørelse i spesielle saker.
- Et overordnet organ kan av eget tiltak omgjøre et underordnet organs vedtak i samsvar med forvaltningsloven § 35.
- Overordnet organ bør bruke sin myndighet til å gripe inn i enkeltsaker med den største varsomhet. Slike inngrep bør ikke skje uten viktig grunn og uten at de instanser det gjelder blir tilstrekkelig informert og konsultert.

Oppdatering og endringer av delegeringsreglement

I tillegg til at hvert nytt kommunestyre gjør vedtak om delegeringsreglementet, skal reglementet rutinemessig ta opp i seg endringer i lovverk, organisering og endrede roller. Kommunedirektøren har ansvar for å koordinere og kvalitetsikre at slike endringer blir gjennomført.

Delegering av myndighet etter den enkelte lovbestemmelse, fremgår av kommunens digitale delegeringssystem.

Avgrensninger

Delegeringsreglementet gjelder kun politiske organ og roller med formell beslutningsmyndighet. Det gjelder således ikke politiske organ uten beslutningsmyndighet (eksempelvis tjenesteutvalget) eller andre organer som etter loven har rett til å bli hørt i beslutningsprosesser, men som ikke har noen formell myndighet (rådet for eldre og personer med funksjonsnedsettelse og ungdomsrådet).

Kontrollutvalget er et lovpålagt organ (kommuneloven § 23-1) med faste oppgaver definert i lov og forskrift (bl.a. kommuneloven § 23-2). Kontrollutvalget er således heller ikke omfattet av kommunens delegeringsreglement.

2. Nærmere om saker som avgjøres av kommunestyret.

Kommunestyret er det øverste organet i kommunen, jfr. kommunelovens § 5-3

Kommunestyret treffer vedtak på vegne av kommunen, hvis ikke noe annet følger av lov eller delegeringsvedtak.

Kommunestyret kan delegere myndighet til å treffe vedtak til andre folkevalgte organer, ordføreren eller kommunedirektøren innenfor rammene av kommuneloven eller annet lovverk.

I dette reglementet er myndighet delegert så langt det er mulig etter kommuneloven og de enkelte særlover. Visse oppgaver er imidlertid etter loven tillagt hhv. kommunestyret *selv* og kan ikke delegeres. Enkelte oppgaver skal i henhold til loven utøves av formannskapet, og disse fremgår i kapittel om delegering til formannskapet.

Myndighet som etter kommuneloven skal utøves av kommunestyret selv:

- Endring av kommunestyrets medlemstall, kommuneloven § 5-5, fjerde ledd.
- Valg av formannskap og ordfører, kommuneloven §§ 5-6 og 6-2.
- Opprettelse og nedleggelse av faste utvalg, kommuneloven §§ 5-7 og 5-9.
- Opprettelse av styre for kommunal institusjon, kommuneloven § 5-10.
- Opprettelse og nedleggelse av kommunedelsutvalg, kommuneloven § 5-8.
- Gi formannskapet myndighet i hastesaker, kommuneloven § 11-8.
- Vedta å innføre og avskaffe parlamentarisk styreform, kommuneloven § 10-1.

- Ansettelse av kommunedirektør, kommuneloven § 13-1.
- Vedta åremål for ledende stillinger, kommuneloven § 13-2.
- Valg av kommunens representanter til administrasjonsutvalget og valg av utvalgets leder, kommuneloven § 5-11.
- Opprettelse av interkommunale politiske råd, samt gi styret myndighet til å treffe avgjørelser, kommuneloven §17-1 og 18-1.
- Gi instruks til egen administrasjonssjef om delegering av myndighet til administrasjonssjef i vertskommune ved administrativt vertskommunesamarbeid, kommuneloven § 20-2, andre ledd.
- Delegere kompetanse til felles folkevalgt nemnd ved vertskommunesamarbeid, kommuneloven § 20- 3, andre ledd.
- Vedta skriftlig samarbeidsavtale for vertskommunesamarbeid, kommuneloven § 20-4, andre ledd.
- Vedta deltakelse i interkommunalt samarbeid, vedta samarbeidsavtale for samarbeidet, kommuneloven §§ 18-4 og 19-4.
- Enstemmig vedta at valg til folkevalgte organer skal foregå som avtalevalg, kommuneloven § 7-7.
- Fastsettelse av reglement for saksbehandlingen i folkevalgte organer, kommuneloven § 11-12.
- Vedta reglement for delegering av avgjørelsesmyndighet og for innstillingsrett, kommuneloven § 5-14.
- Bestemme at det skal avholdes rådgivende lokale folkeavstemming, kommuneloven § 12-2.
- Opprette eller slutte seg til en pensjonsordning for folkevalgte, kommuneloven § 8-7.
- Vedta økonomiplan og endringer i denne, kommuneloven § 14-2, bokstav a.
- Vedta årsbudsjett og endringer i dette, kommuneloven § 14-2, bokstav a.
- Vedta årsregnskapet, kommuneloven § 14-2, bokstav b.
- Vedta regler for kommunens finansforvaltning, kommuneloven § 14-2, bokstav e.
- Opprettelse av kommunale foretak, herunder valg av styre, fastsettelse av vedtekter og valg av styrets leder og nestleder, kommuneloven §§ 9-1, første ledd, og 9-5, første ledd.
- Valg av kontrollutvalg, kommuneloven § 23-1.
- Avgjøre om kommunen skal ansette egne revisorer, delta i interkommunalt samarbeid om revisjon, eller inngå avtale med annen revisor, samt ansettelse av revisor, kommuneloven § 24-1, første til tredje ledd.

Myndighet som etter særlover skal utøves av kommunestyret selv:

I noen særlover fastslås at kommunestyret selv har kompetansen, herunder:

- Motorferdselloven § 5, gi forskrift om landing og start med luftfartøy og bruk av motorfartøy på innsjøer mindre enn 2 kvadratkilometer.
- Plan- og bygningsloven § 3-3, ha ansvaret for og lede det kommunale planarbeidet, samt sørge for at plan- og bygningslovgivningen følges i kommunen, vedta kommunal planstrategi, kommuneplan og reguleringsplan, jfr. §§ 10-1, 11-15 og 12-12, § 11-16, ved innsigelse vedta at de øvrige delene av kommuneplanens arealdel likevel skal ha rettsvirkning, § 12-11, behandle avslag på private reguleringsplanforslag hvis forslagsstiller krever det, § 12-12, behandle klage på reguleringsplan, § 12-13, ved

innsigelse på reguleringsplan bestemme at øvrige deler av planen likevel skal ha rettsvirkning, § 12-14, endre og oppheve reguleringsplan, § 16-2, 3. ledd, utvide ekspropriasjon utenfor reguleringsområdet, § 16-3, 2. ledd, ekspropriere til regulering av strøk som er ødelagt ved brann eller på annen måte, § 16-4, foreta ekspropriasjon til vann- og avløpsanlegg for å regulere strøk, utenfor veggrunn, § 17-2, vedtak om utbyggingsavtaler, § 33-1, vedta forskrift om gebyr.

- Lov om interkommunale selskaper, vedta selskapsavtale, § 4, oppnevning av representanter til representantskapet, § 6, vedtak om oppløsning av selskapet § 32.
- Domstoloven, valg av medlemmer og varamedlemmer til forliksråd, § 57, valg av medlemmer til utvalgene av lagrettemedlemmer og meddommere hvert fjerde år, § 66.
- Helse- og omsorgstjenesteloven, inngå samarbeidsavtale med regionale helseforetak, § 6-1.
- Folkehelseloven, begjære offentlig påtale ved overtredelser der overtredelse ikke har medført helseskade eller kun ubetydelig fare for helseskade, § 18.
- Brann- og eksplosjonsvernloven, gi lokale forskrifter ift. meldeplikt ved større arrangementer, § 7, bestemme at det skal føres tilsyn med andre byggverk gjennom lokal forskrift eller enkeltvedtak, § 13, fastsette lokal forskrift om gebyr for feiing og tilsyn med fyringsanlegg, § 28.
- Valgloven, velge valgstyre, § 4-1, samt velge at også søndag skal være valgdag, § 9-2, vedta lengre åpningstid ved valglokalene, § 9-3.

Listen er ikke uttømmende. (Oversikt kommer i den digitale versjonen).

Myndighet som for øvrig behandles av kommunestyret selv:

- Utarbeide alkoholpolitisk handlingsplan, jfr. alkoholloven § 1-7d, samt retningslinjer for salg og skjenking av alkoholholdig drikk for bevillingsperioden, inkludert gebyrsatsene.
- Saker som omhandler å garantere for andres økonomiske forpliktelser.
- Saker som omhandler låneopptak.
- Saker som omhandler å erverve, avhende, makeskifte fast eiendom eller rettigheter i fast eiendom hvor eiendommen eller rettigheten har en vesentlig økonomisk betydning og saken er av prinsipiell eller politisk betydning.

3. Myndighet som delegeres til formannskapet.

Formannskapet er et lovpålagt organ etter kommuneloven §§ 5-1 og 5-6, og er opprettet for hele kommunestyreperioden.

Myndighet som etter kommuneloven skal utøves av formannskapet:

- Fremme forslag til økonomiplan, kommuneloven § 14-3, tredje ledd, første punktum.
- Fremme forslag til årsbudsjett, kommuneloven § 14-3, tredje ledd, første punktum.
- Fremme forslag til årsregnskap og årsberetning, kommuneloven 14-3, tredje ledd, første punktum.

Virkeområde og vedtaksmyndighet, jfr reglement for folkevalgte organer i Gausdal kommune, ref. sak 68/19: Ut over pålagte oppgaver etter kommuneloven §§ 5-6 og 14-3, er følgende hovedoppgaver lagt til formannskapet i Gausdal kommune:

- Helhetlig samfunns- og næringsutvikling, herunder disponere næringsfond

- Regionalt samarbeid
- Overordnet økonomisk planlegging og budsjettarbeid (handlings- og økonomiplanen)
- Kommunens planstrategi og kommuneplanens samfunnsdel
- Oppfølging av kommunens eierinteresser og selskaper
- Oppgaver og myndighet på politisk nivå knyttet til eiendomsforvaltning, samt drift og vedlikehold av kommunale bygg
- Formannskapet har myndighet til å treffe vedtak i saker som skulle vært avgjort av et annet organ når det ikke tid til å innkalle dette, jfr. kommuneloven § 11-8 (hasteparagrafen)
- Formannskapet fungerer som partssammensatt utvalg, supplert med 2 representanter valgt av og blant de ansatte for 2 år av gangen.
- Formannskapet er valgstyre ihht. valgloven § 4 -1

Myndighet som før øvrig gis til formannskapet:

- Formannskapet delegeres følgende myndighet i økonomisaker:
Formannskapet disponerer bevilgningen på formannskapets tilleggsbevilgningspost. Formannskapet kan omdisponere midler mellom vedtatte investeringsprosjekter.
- Formannskapet har fullmakt til å avgjøre saker om å erverve, avhende, makeskifte fast eiendom eller rettigheter i fast eiendom hvor eiendommen eller rettigheten ikke overstiger en samlet verdi på kr. 3 000 000,-, med mindre erverv, avhending eller makeskifte skjer etter føringer fra kommunestyret. En forutsetning for erverv er at det foreligger budsjettmessig dekning.
- Formannskapet, eller deler av formannskapet, gjennomfører årlig utviklingssamtale med kommunedirektøren, samt lønnsvurdering i henhold til hovedtariffavtalen
- Formannskapet behandler prinsipielle søknader om tildeling eller fornying av salgs- og skjenkebevillinger, og er første klageinstans for kommunedirektørens delegerede vedtak etter serverings- og alkoholloven.

4. Myndighet som delegeres til partssammensatt utvalg.

Partssammensatt utvalg er opprettet med medhold i kommuneloven §§ 5.1 og 5.11. Utvalgets fullmakter og oppgaver er gitt i Hovedavtalens del B § 4, jfr. kommuneloven § 5-11. Utvalget er opprettet for behandling av saker som gjelder forholdet mellom kommunen som arbeidsgiver og de ansatte.

Partssammensatt utvalg foreslår og behandler overordnede retningslinjer for kommunens personalpolitikk, herunder tiltak for likestilling og inkluderende arbeidsliv, kvalitets-, fornyings- og utviklingstiltak og oppfølging og implementering av nasjonalt vedtatte reformer

Partssammensatt utvalg er delegert myndighet til å ta avgjørelse i saker som nevnt overfor, avgrenset mot lov, kommunestyrets oppgaver og kommunestyrevedtak som avgrenser fullmaktene, samt delegeringen til kommunedirektøren.

5. Myndighet som delegeres til planutvalget.

Planutvalget er opprettet for kommunestyreperioden 2019 – 2023 i medhold av kommuneloven § 5-7.

Virkeområde og vedtaksmyndighet, jfr reglement for folkevalgte organer i Gausdal kommune, ref. sak 68/19 og 03/20. Planutvalget er kommunens utvalg for plansaker (avgrenset mot formannskapetets delegerede myndighet), samt klageorgan for administrative vedtak etter plan- og bygningsloven.

For øvrig er følgende oppgaver lagt til utvalget:

- Veg, vann, avløp
- Brann, feiing, redning
- Samferdselssaker
- Arealforvaltning, kommuneplanens arealdel, reguleringsplaner
- Renovasjon, septikk, forurensing
- Byggesaker
- Fradelingsaker etter jordloven/skogloven
- Kart og oppmåling
- Motorferdsel i utmark
- Miljøvern
- Forvaltning av jakt, fiske og friluftinteresser
- Konesjonssaker
- Fastsetting av navn

Myndighet som før øvrig gis til planutvalget

- Jfr. plan- og bygningsloven §§ 11-13 og 12-9: Planutvalget delegeres myndighet til å fastsette planprogram når det gjelder kommuneplanens arealdel og reguleringsplaner.
- Jfr. plan- og bygningsloven § 11-17: Planutvalget delegeres myndighet til å vedta mindre endringer i kommuneplanens arealdel.
- Jfr. plan- og bygningsloven. § 12-14: Planutvalget delegeres myndighet til å vedta endringer i reguleringsplan når endringene i liten grad vil påvirke gjennomføringen av planen forøvrig, ikke går utover hoveddrammene i planen og heller ikke berører hensynet til viktige natur- og friluftsområder.
- Planutvalget har ansvar for utarbeidelsen av kommuneplanens arealdel etter kapittel 11 i plan- og bygningsloven. Planutvalget kan opprette de utvalg og treffe de tiltak som finnes nødvendige for gjennomføring av planleggingen, jfr. plan- og bygningsloven § 3-3, 2. ledd. Arealplanen skal vedtas av kommunestyret.
- Planutvalget delegeres myndighet til å gi dispensasjon i saker som behandles i medhold av kommunens forskrift om vann- og avløpsgebyrer i Gausdal kommune.
- Når særlige grunner foreligger, kan planutvalget gi tillatelse til bruk av motorfartøy eller luftfartøy som ellers ikke kan finne sted etter motorferdselsloven. Videre er planutvalget delegert avgjørelsesmyndighet etter §§ 5, 5a, 5b og 6 i nasjonal forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag.
- Planutvalget er tillagt avgjørelsesmyndighet i følgende særlover med tilhørende forskrifter:

Plan- og bygningsloven av 27.06.08
Konsesjonsloven av 28.11.03
Vegloven av 21.06.63
Vegtrafikkloven av 18.06.65
Forurensningsloven av 13.03.81
Jordlova av 12.05.95
Skogbrukslova av 27.05.05
Viltloven av 29.05.81
Friluftloven av 28. 06.57
Lov om laksefisk og innlandsfisk mv. av 15.05.92
Fjellova av 06.06.75
Brann – og eksplosjonsvernloven av 14.06.02
Lov om motorferdsel i utmark og vassdrag av 10.06.77
Lov om forpaktning av 26.06.65
Lov om omklassifisering av veg av 19.06.09, etter veglovens § 62, 3. ledd.
Matrikkellova av 17.06.05
Naturmangfoldloven av 19.06.09
Forskrift til matloven om plantevernmidler i skog av 06.05.15

- Planutvalget delegeres myndighet til å disponere følgende rammebevilgninger i investeringsbudsjettet i tråd med kommunestyrets forutsetninger:
 - Rammebevilgning vann og avløp
 - Rammebevilgning utbyggingsområder
 - Rammebevilgning øvrige tekniske anlegg

6. Reglement for tjenesteutvalget.

Tjenesteutvalget er opprettet for kommunestyreperioden 2019 – 2023 med medhold i kommuneloven § 5-7. Virkeområde og vedtaksmyndighet er satt i reglement for folkevalgte organer i Gausdal kommune, ref. sak 68/19. Utvalget har ikke beslutningsmyndighet, men innstiller direkte overfor kommunestyret.

7. Kontrollutvalget.

Kontrollutvalget skal forestå det løpende tilsyn med den kommunale forvaltningen på kommunestyrets vegne, jfr. kommuneloven § 23-1.

8. Myndighet som delegeres til klageutvalget.

Klageutvalget er opprettet med hjemmel i kommuneloven § 5-7, og forvaltningsloven § 28. Klageutvalget er kommunens klageorgan etter forvaltningslovens § 28, og endelig klageorgan i saker der annet klageorgan ikke fremgår av lov eller kommunens delegeringsreglement. Klageutvalget er klageorgan for enkeltvedtak fattet med hjemmel i kommunelovens bestemmelser og kommunedirektørens delegerede vedtak der ingen annen klageinstans følger av særlov, med unntak av plan- og bygningsloven. Klageutvalget er ikke

klageinstans for vedtak fattet av kommunestyret. For vedtak truffet med hjemmel i særlov følges særlovens klageordning og disse sakene behandles ikke av klageutvalget.

9. Myndighet som delegeres til sakkyndig nemnd.

Taksering av eiendommer med tilhørende bygninger etter eiendomsskatteloven, jfr. kommuneloven § 5.

10. Myndighet som delegeres til sakkyndig klagenemnd.

Klageorgan for skattetakstnemndas vedtak, eiendomsskattelova § 20.

11. Myndighet som delegeres til ordfører.

Ordførers oppgaver

Ordførers oppgaver og myndighet framgår av kommuneloven § 6-1. Ordføreren er kommunestyrets og formannskapetets leder. Ordføreren er kommunens rettslige representant og underskriver på kommunens vegne i alle tilfelle hvor myndigheten ikke er delegert til andre. Kommunestyret kan gi ordføreren fullmakt til å treffe avgjørelser i enkeltsaker eller type av saker som ikke er av prinsipiell betydning, når slike etter lovgivning eller kommunestyrets delegasjon ikke skal treffes av annet kommunalt organ eller administrasjonen. Kommunestyret kan og gi ordfører myndighet til å treffe vedtak i hastesaker (etter kommuneloven §11-8). I forbindelse med vedtak om politisk organisering for perioden 2019-2023, valgt Gausdal kommunestyret ikke å tillegge ordfører slik utvidet myndighet.

Delegering til ordfører:

- Dersom annet ikke er bestemt av kommunestyret, har ordfører eller den ordføreren bestemmer, fullmakt til å møte på kommunens vegne og ivareta kommunens interesser for øvrig i styrer/bedriftsforsamlinger /generalforsamlinger etc. hvor kommunen har eierinteresser eller er representert på andre måter.
- Om kommunedirektøren er inhabil i en sak hvor myndighet er delegert til kommunedirektøren, fattes vedtaket av ordføreren selv eller ordfører vurderer om saken skal behandles av en settekommune, med mindre annet blir særskilt bestemt av kommunestyret.

12. Myndighet som delegeres til kommunedirektør

Kommunedirektørens ansvarsområde

Kommunestyrets delegering av myndighet til kommunedirektøren går på to hovedområder:

- Drift og utvikling av kommuneorganisasjonen
- Myndighet til å ta beslutninger etter loven, som forvaltningsorgan

Kommunedirektøren er den øverste leder for den samlede kommunale administrasjon, med de unntak som følger av lov og innenfor de rammer som kommunestyret fastsetter. Delegering fra kommunestyret til kommunedirektøren følger av kommuneloven § 13-1 og er definert slik:

- Kommunedirektøren skal lede den samlede kommunale eller fylkeskommunale administrasjonen, med de unntak som følger av lov, og innenfor de instruksjer, retningslinjer eller pålegg kommunestyret gir.
- Kommunedirektøren skal påse at saker som legges fram for folkevalgte organer, er forsvarlig utredet. Utredningen skal gi et faktisk og rettslig grunnlag for å treffe vedtak.
- Kommunedirektøren skal påse at vedtak som treffes av folkevalgte organer, blir iverksatt uten ugrunnet opphold. Hvis kommunedirektøren blir oppmerksom på faktiske eller rettslige forhold som har sentral betydning for iverksettingen av vedtaket, skal han eller hun gjøre det folkevalgte organet oppmerksom på dette på en egnet måte.
- Kommunedirektøren har møte- og talerett i alle kommunale folkevalgte organer, med unntak av kontrollutvalget. Kommunedirektøren kan la en av sine underordnede utøve denne retten på sine vegne.
- Et folkevalgt organ kan gi kommunedirektøren myndighet til å treffe vedtak i saker som ikke har prinsipiell betydning, hvis ikke kommunestyret selv har bestemt noe annet.
- Kommunedirektøren har det løpende personalansvaret for den enkelte, inkludert ansettelse, oppsigelse, suspensjon, avskjed og andre tjenstlige reaksjoner, hvis ikke noe annet er fastsatt i lov, jfr. kommuneloven § 13-1 7. ledd.
- Kommunedirektørens søksmålskompetanse: Kommunedirektøren delegeres adgang til å opptre som kommunens stedfortreder i rettsaker, jfr. tvisteloven § 2-5.
- Kommunedirektøren har fullmakt til å anlegge søksmål i kurante saker.
Kommunedirektørens påtalemyndighet: Kommunedirektøren har med hjemmel i straffeprosessloven § 81 a myndighet til å begjære påtale i alle saker som gjelder innbrudd og hæververk på kommunens eiendommer eller straffbare handlinger mot kommunalt ansatte, samt i andre saker hvor kommunen er fornærmet når hensynet til etterforskningen krever rask påtale.
- Kommunedirektøren gis myndighet til å opptre som rettslig representant for kommunen og underskriver på kommunens vegne etter avtale med ordføreren, jfr. kommuneloven § 6-1.
- I krise- og beredskapssituasjoner leder kommunedirektøren kriseledelsen og har fullmakt til å disponere midler fra kommunens budsjett, omdisponere personell m.m. etter retningslinjer som er gitt i plan for kommunal kriseledelse/beredskapsplan for Gausdal kommune.

Delegering av myndighet til kommunedirektøren

Generell avgjørelsesmyndighet

- Kommunedirektøren gis myndighet til å treffe avgjørelse i alle enkeltsaker eller typer av saker som ikke er av prinsipiell betydning, og som ikke kommunestyret selv eller andre folkevalgte organer skal avgjøre i henhold til lov, forskrifter, retningslinjer eller reglement. Jfr. kommuneloven § 13-1, 6. ledd.
- Kommunedirektøren har innstillingsrett i alle saker når administrasjonen legger fram saker for politisk behandling.

- Kommunedirektøren gis fullmakt til å gjøre redaksjonelle endringer i delegeringsreglementet, herunder supplering av aktuelle lover og lovbestemmelser, så fremt slike endringer ikke endrer vedtatte prinsipper for delegering av myndighet.

Personalmyndighet

- Kommunedirektøren har etter kommuneloven § 13-1 7. ledd det løpende personalansvaret for den enkelte, inkludert ansettelse, oppsigelse, suspensjon, avskjed og andre tjenstlige reaksjoner, hvis ikke noe annet er fastsatt i lov.
- Kommunedirektøren vedtar løpende organisering av kommunens administrasjon, og kan opprette og nedlegge stillinger innenfor rammer og føringer fastlagt av kommunestyret gjennom handlings- og økonomiplan og andre politiske vedtak. Kommunedirektøren informerer formannskapet om større organisatoriske endringer. Dersom endringene medfører opprettelse av nye administrative stillinger, legges saken frem til politisk behandling i formannskapet.
- Kommunedirektøren forhandler og godkjenner protokoller fra forhandlinger etter Hovedtariffavtalen kapitel 3, 4 og 5, med unntak av pkt. 3.4.1 A (kommunedirektørens lønnsvurdering). Protokoll fra forhandlinger er vedtatt ved slutførte forhandlinger.
- Kommunedirektøren forhandler og godkjenner også andre protokoller fra forhandlinger i enkeltsaker og saker som ikke er av prinsipiell betydning.
- Kommunedirektøren har avgjørelsesmyndighet i personalsaker hvor ikke avgjørelsen ved lov er lagt til andre organer.

Myndighet i økonomiske saker

- Kommunedirektøren har myndighet til å disponere budsjetterte midler i samsvar med de forutsetninger, prioriteringer og resultatmål som kommunestyret har vedtatt.
- Kommunedirektøren har myndighet til å øke en utgiftspost på driftsbudsjettet ved hjelp av bundne eller ubundne fond som er avsatt tidligere år fra samme planområde.
- Kommunedirektøren gis fullmakt til å avsette ubrukte midler på planområdene dersom disse av kommunestyret er øremerket bestemte formål.
- Kommunedirektøren har fullmakt til å omdisponere mindre beløp fra et planområde til et annet som følge av budsjettekniske eller andre kurante forhold.
- De årene hvor integreringstilskudd overstiger utgiftsnivået, avsettes overskytende midler til eget disposisjonsfond. Tilsvarende kan det brukes av fondet når utgiftsnivået overstiger integreringstilskudd.
- Kommunedirektøren gis fullmakt til å slette uerholdelige krav.
- Kommunedirektøren tildeles myndighet til å inntektsføre bruk av forsikringsfond for å dekke opp for del av kommunens egenandel ved forsikringsoppgjør.
- Kommunedirektøren er delegert myndighet til å foreta budsjettendringer når det gjelder følgende avsatte reserver i henhold til forutsetningene i budsjettet:
 - Lønnsreserve
 - Pensjon
 - Avskrivninger
- Kommunedirektøren delegeres myndighet til å benytte følgende rekkefølgebestemmelse når det gjelder finansiering av investeringsregnskapet:
 - Momskompensasjon
 - Øremerkede tilskudd/fond
 - Overføring fra driftsregnskapet

Bruk av ubundne fond
Salg- og refusjonsinntekter
Utbytte
Bruk av lån

- Kommunedirektøren delegeres myndighet til å gjennomføre strykninger i regnskapet for å hindre underskudd (drift og investering). Eventuelle strykninger skal foretas i henhold til bestemmelsene i Forskrift om økonomiplan, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv §§ 4-1 - 4-6. Ved behov for kun delvise styrkninger bestemmer kommunedirektøren hvordan dette gjøres, men i tråd med rekkefølgebestemmelsene som er angitt i forskriften.
- Kommunedirektøren gis myndighet til å godkjenne de nærmere vilkår og avdragsplan ved låneopptak som er vedtatt av kommunestyret dersom ikke annet følger av kommunestyrets vedtak, jfr. kommunens regler for finansforvaltning.
- Kommunedirektøren avgjør saker om å erverve, avhende, makeskifte fast eiendom eller rettigheter i fast eiendom innen rammen av alminnelige priser når det budsjettmessig ligger til rette for det og verdien av eiendommen eller rettigheten ikke overstiger en samlet verdi på kr. 1 500 000,-, med mindre erverv, avhending eller makeskifte skjer etter føringer fra kommunestyret. Kommunedirektøren har fullmakt til å forestå gjennomføring av salg av en eiendom når salgssum som et minimum utgjør fastsatt salgstakst.

Etter særlov:

- Etter plan- og bygningsloven: I enkeltsaker som ikke er av prinsipiell betydning, utøver kommunedirektøren myndighet etter plan- og bygningsloven med tilhørende forskrifter, med unntak av den myndighet som ikke kan delegeres, jfr. plan- og bygningsloven § 3-3, samt myndighet som er delegert til formannskapet og planutvalget.
- Kommunedirektøren delegeres myndighet etter serverings- og alkoholloven, og behandler:
 - Alle saker etter serveringsloven som ikke er av prinsipiell betydning.
 - Tildeling eller fornying av salgs- eller skjenkebevillinger, herunder tildeling for en bestemt del av året, jfr. alkoholloven § 1-6.
 - Omgjøring av bevillinger ved fastsettelse av nye vilkår.
 - Godkjenning av styrer og stedfortreder etter alkoholloven § 1-7c.
 - Tildeling av ambulerende skjenkebevilling etter alkoholloven § 4-5.
 - Salgs- og skjenkebevilling for enkeltanledning etter alkoholloven § 1-6 for en periode på inntil 7 dager, som ikke er av prinsipiell betydning.
 - Utvidelse av skjenkeareal for en enkelt anledning, jfr. alkoholloven § 4-2, 4. ledd.
 - Tildeling av prikker ved overtredelse av alkoholloven, jfr. forskrift til alkoholloven § 10.
 - Inndragning av bevilling, som følge av prikkbelastning, jfr. forskrift til alkoholloven § 10.
 - Andre forhold innfor alkohollovens bestemmelser som ikke er av prinsipiell betydning.

- Kommunedirektøren gis myndighet som etter særlov er tillagt kommunen, og som etter delegeringsreglementet eller særlov ikke skal utøves av kommunestyret selv, formannskapet eller faste utvalg etter kommuneloven § 5-7, bl.a. i forhold til følgende lover:

- Alkoholloven (Lov av 02.06.1989). Se over
- Arbeidsmiljøloven (Lov av 17.06.2005)
- Arkivlova (Lov av 04.12.1992)
- Barnehageloven (Lov av 17.06.2005)
- Barnevernsloven (Lov av 17.06.2022)
- Likestillings- og diskrimineringsloven (lov av 16.06.2017)
- Eierseksjonsloven (Lov av 16.06.2017)
- Ferieloven (Lov av 29.04.1988)
- Film og videogramlova (Lov av 15.05.1987)
- Folkebibliotekloven (Lov av 20.12.1985)
- Folkehelseloven (Lov av 24.06.2011)
- Forurensningsloven (Lov av 13.03.1981)
- Forvaltningsloven (Lov av 10.02.1967)
- Friluftsløven (Lov av 28.06.1957)
- Grannelova (Lov av 16.06.1961)
- Gravferdsloven (Lov av 07.06.1996)
- Helse- og omsorgstjenesteloven (Lov av 24.06.2011)
- Helsepersonelloven (Lov av 02.07.1999)
- Hundeloven (Lov av 04.07.2003)
- Husbankloven (Lov av 29.05.2009)
- Vannfallrettighetsloven (lov av 14.12.1917)
- Jordlova (Lov av 12.05.1995)
- Jordskifteloven (Lov av 21.06.2013)
- Konesjonsloven (Lov av 28.11.2003)
- Matloven (Lov av 19.12.2003)
- Motorferdselsloven (Lov av 10.06.1977)
- Naturmangfoldsloven (Lov av 19.06.2009)
- Odelslova (Lov av 28.06.1974)
- Offentleglova (Lov av 19.05.2006)
- Opplæringsloven (Lov av 17.07.1998)
- Oreigningslova (Lov av 23.10.1959)
- Pasient- og brukerrettighetsloven (Lov av 02.07.1999)
- Personopplysningsloven (Lov av 15.06.2018)
- Plan- og bygningsloven (Lov av 27.06.2008)
- Serveringsloven (Lov av 13.06.1997)
- Sivilbeskyttelsesloven (Lov av 25.06.2010)
- Skattebetalingsloven (Lov av 17.06.2005)
- Skjønnsprosessloven (Lov av 01.06.1917)
- Smittevernloven (Lov av 05.08.1994)
- Sosialtjenesteloven (Lov av 18.12.2009)
- Straffeloven (Lov av 20.05.2005)
- Tobakkskadeloven (Lov av 09.03.1973)
- Veglova (Lov av 21.06.1963)

- Vegtrafikkloven (Lov av 18.06.1965)
- Viltloven (Lov av 29.05.1981)
- Eventuelle andre lover som pålegger kommunal, men ikke politisk behandling.

Delegering av myndighet etter den enkelte lovbestemmelse, fremgår av kommunens digitale delegeringssystem.

13. Myndighet som delegeres til kommuneoverlegen.

Folkehelseloven (Lov 24.06.2011) §§ 9, 13 og 27, hastevedtak knyttet til miljørettet helsevern.

14. Videredelegering fra kommunedirektøren

Kommunedirektøren har fullmakt til å delegere videre myndighet til roller og enkeltpersoner i administrasjonen. Delegeringen dokumenteres i kommunens digitale delegeringssystem.

- Myndighet som er delegert til kommunedirektøren, kan kommunedirektøren delegere videre så langt det er lovlig adgang til det og annet ikke er positivt bestemt. Dette er forankret i prinsippet om at myndighet bør utøves nærmest mulig innbyggerne (for enkeltvedtak) og medarbeiderne (ledelse). Videre skal delegeringen sikre at kommunelovens bestemmelser om klagebehandling overholdes, jfr. kommuneloven § 13.3
- Kommunedirektøren kan delegere myndighet til kommunedirektør i en vertskommune i forbindelse med etablerte vertskommunesamarbeid etter instruksjon fra kommunestyret i det enkelte tilfelle, jfr. kommuneloven § 20-2.
- Ved eventuell inhabilitet for kommunedirektøren etter forvaltningsloven § 6, skal vedtak fattes av ordføreren selv eller ordfører vurderer om saken skal behandles av en settekommune, med mindre annet blir særskilt bestemt av kommunestyret.

Oppdatert med:

- Referanse til ny barnevernsloven (Lov av 17.06.2022)
- Før delegert til kommunedirektør om strykninger i regnskapet, nå oppdatert med ny bestemmelse i kommuneloven:

Kommunedirektøren delegeres myndighet til å gjennomføre strykninger i regnskapet for å hindre underskudd (drift og investering). Eventuelle strykninger skal foretas i henhold til bestemmelsene i Forskrift om økonomiplan, årsregnskap og årsberetning

for kommuner og fylkeskommuner mv §§ 4-1 - 4-6. Ved behov for kun delvise styrkninger bestemmer kommunedirektøren hvordan dette gjøres, men i tråd med rekkefølgebestemmelsene som er angitt i forskriften.